

BEZPODMÍNEČNÁ POVINNOST PRÁVNICKÉ NEBO FYZICKÉ OSOBY MÍT V MÍSTĚ PRACOVIŠTĚ KOPIE DOKLADŮ PROKAZUJÍCÍCH EXISTENCI PRACOVNĚPRÁVNÍHO VZTAHU

Státní úřad inspekce práce (SÚIP) vydal metodický pokyn k zajištění jednotného postupu při provádění kontrol nelegálního zaměstnávání. V § 136 zákona o zaměstnanosti je **uložena povinnost právnické nebo fyzické osoby mít v místě pracoviště kopie dokladů prokazujících existenci pracovněprávního vztahu** a dokladů, které je povinna uchovávat podle § 102 odst. 3. **Inspektoři a další kontrolující osoby jsou zavázáni vyhodnotit nepředložení dokladů přímo při kontrole a na pracovišti jako nelegální práci. Dodatečné předložení těchto dokladů již tedy nemá vliv na hodnocení nelegální práce. Pokyn je od 1. dubna 2012 závazný pro všechny inspektory a další osoby, které se na kontrolách podílejí.**

„Nepřípustná je pro mne praxe, kdy se doklady mohou kontrole předávat zpětně, někdy i s prodlevou dnů či týdnů. Takový postup dával pochopitelně prostor pro případné machinace a například vytváření dosud neexistujících smluv či dohod,“ vysvětluje Jaromír Drábek, ministr práce a sociálních věcí.

Metodický pokyn je vydán mj. proto, aby v této zásadní věci všichni kontroloři – inspektoři a pověřené úřední osoby v následném správním řízení **postupovali jednotně**. „Správní úřady a jejich zaměstnanci nejsou povoláni k tomu, aby příslušná ustanovení zákona o zaměstnanosti aplikovali způsobem, který je ovlivněn jejich postoji, aby hledali nebo realizovali odlišná výkladová stanoviska,“ vysvětluje ministr. Důsledky tohoto postoje, tedy uložení **sankce** za správní delikt (podle § 140 odst. 1 písm. c) zákona o zaměstnanosti) **v minimální výši 250 tisíc Kč** je plně v souladu se záměrem zákonodárce.

Zaměstnavatel je povinen mít v místě pracoviště kopie takových **dokladů** prokazujících legálnost práce, které si kontrolní orgán nemůže zajistit z příslušných registrů. Jedná se o pracovní smlouvy, dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr nebo jiné smlouvy. Doklady prokazující oprávněnost pobytu cizince je zaměstnavatel povinen (podle § 102 odst. 3) uchovávat po celou dobu trvání zaměstnání, a proto pro rychlejší a efektivnější průběh kontroly má povinnost mít jejich kopie v místě pracoviště cizince.

Zaměstnavatel je při prováděné kontrole povinen (v souladu s ustanovením § 9 odst. 1 zákona č. 251/2005 Sb., o inspekci práce) **vytvořit podmínky k výkonu kontroly** a poskytnout součinnost odpovídající oprávněním inspektora (podle § 7 o inspekci práce). Zaměstnavatel je tedy povinen předložit uvedené doklady (kopie pracovních smluv, dohod o provedení práce a dohod o pracovní činnosti, včetně kopie dokladů prokazujících oprávněnost pobytu cizince na území České republiky) **na pracovišti**, kde se koná kontrola a v průběhu této kontroly, a to **v listinné podobě**.

V případech, kdy má zaměstnavatel více pracovišť s malým počtem zaměstnanců nebo to vyžaduje zvláštní povaha jeho činnosti, je za splnění této povinnosti považováno předložení kopie pracovních smluv či dohod uložených **v elektronické podobě** (naskenované originální smlouvy např. ve formátu pdf) na paměťových médiích, např. CD, DVD, flash discích aj. prostředcích výpočetní techniky s možností vytisknutí pro potřeby doložení výsledků kontroly.

Splněné povinnosti uložené v § 136 zákona o zaměstnanosti některým z uvedených způsobů vyhodnotí kontrolní pracovník – inspektor při prováděné kontrole. **Nepředložení dokumentů zaměstnavatelem přímo v průběhu kontroly na daném pracovišti je inspektor povinen zaznamenat do protokolu o výsledcích kontroly jako výkon nelegální práce podle § 5 písmena e) zákona o zaměstnanosti. Dodatečné předložení dokladů nemá na toto hodnocení vliv.**

*Viktorie Plívová
vedoucí tiskového oddělení
a tisková mluvčí*